

Redacția și Administrația:
Strada Timisorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
DRAPELUL⁴ Lugoj.

Manuscrise nu se învâziasă.

Scrisori neîncacate se refuza.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:
MARTI, JOI și SÂMBĂTA.

Prețurile abonament:
Pentru Monarhia: pe 1 lună 1 cor,
pe 3 luni 3 cor., pe 6 luni 8 cor.,
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 cor.
pe an.

INSERTIUNILE
se scurdează conform tarifului.
Cu număr singuratic 10 bani.

DRAPELUL

Lugoj, 15 28 Decembrie 1905.

Di Francisc Kossuth s'a gândit una și... bună. Retras în cabinetele stabilimentului balnear dela izvoarele de pucioasă din Buda, unde își caută de sănătate, a venit la ideea de a fonda un ziar săptămânal românesc menit să facă propagandă kossuthistă printre Români.

Între împrejurări normale am protestat cu toată puterea cuvântului contra unei asemenea inițiative, a cărui realizare este aptă a introduce o otravă nouă în viața politică a poporului nostru.

Ce naiba, doar nu suntem noi Români, și peste tot naționalitățile nemaghiare ale țerii, material politic brut, pe care să-l poată exploata toți adversarii noștri politici. Până acum mai ales guvernul își recrută prin abuz de putere și mituire tabera de mameluci din cercurile noastre electorale. Acum au căpătat gust și socialiștii, cari s'au găsit în treabă printre oamenii noștri și drept pupăză pe colac mai vin acum și... kossuthiștii.

Între împrejurări normale ar trebui să protestăm cu toată energia contra încercării lui Kossuth. Între actualele împrejurări însă, când partidul nostru național este legat în obezi, zicem: Unde ar fi norocul, ca Kossuth să fondeze ziarul din chestiune! Un serviciu mai prețios procesului de lămurire, la care tindem cu toții, nu ne-ar putea face kossuthiștii decât tocmai prin o asemenea foaie românească.

FOIA „DRAPELULUI”

HORIA BEA...

— Reflexii. —

== Foaie originală a „Drapelului.” ==

I.

...celce afirmă, că stând în fața noastră vom ști, că Horia bea, Horia plătește!, acela — dlor jurați! — atât de tare agit și revătește, încât ar merita obezi, pentru că celce provocându-se la Horia vrea să facă propagandă pentru ideile sale acrintite, — acela numai dela Dumnezeu să aștepte grație, pentru că Horia a fost cel mai ordinar tâlhar și ucigaș, care în fruntea bandei sale a jefuit Ardealul din oraș în oraș și din sat în sat, care a omorât fără cruțare chiar și copii nevinovați, chiar și mame lăuze, care a pătruns în biserică Maghiarilor și acolo a călcat cu picioarele icoanele sfinte, care necinstind potirul sfânt a murmurat: «aceasta e cuminăcătura Maghiarilor», și la acest Horia se provocă... servul sântit al lui Dumnezeu, un diacon!».

Rechizitoriul făcut de acuzatorul public P. Jaka bffy la 4/7 Aprile 1905 în procesele de presă ale „Drapelului”, pertractate în fața Curții cu jurați din Timișoara.

Apostrofa aceasta strașnică a înainte de vreme încăruntitului procuror imi resună și astăzi încă în urechi

N'avem adevă să uităm, că sunt peste 20 cercuri electorale unde au obținut kossuthiștii mandate cu ajutorul grosului voturilor românești în ciuda presiunii guvernului, care, bineînțeles, a căutat să mănă aceste voturi în strunga sa.

Cei ce stau departe de noi se vor mira cum de se poate una ca asta. Se vor mira cum de poporul nostru, dacă își prinde odată mintea cu guvernul și supoartă toate fagiile și peripețiile unei campanii electorale exasperate contra guvernului, nu-și găsește altă flamură de luptă decât pe cea kossuthistă.

Pentru cei ce cunosc împrejurările mai de aproape este starea lucrurilor de tot limpede. Poporul nostru, care se învlează sub steaguri kossuthiste în campania electorală, nu vede în kossuthiști reprezentanții unui program pozitiv, ci numai pe dușmanii neîmpăcați ai sistemului de guvernament sub care geme poporul nostru.

Cine a văzut cum au agit kossuthiștii până acum în sinul poporului nostru știe, că aceștia nicăiri nu și-au desfășurat programul lor propriu, ci pretutindeni au exploatat numai în favorul lor adâncă nemulțămire a poporului cu actualul regim.

La aceste se mai adaugă în unele cercuri și nenorocitul amestec al «catolicismului»-ui în politică, unde preoți de ai noștri — aparținători bisericii unite — au dus cu alaiu poporul în tabăra lui Ugron și soții, sub cuvânt că aceștia apără caracterul catolic al Ungariei și catoli-

și tabloul întunecos ce mi-l oferă pertractarea se desfășură și astăzi încă înaintea ochilor mei sufletești, par'că l-ași vedea aievea.

Trei prieteni pe banca acuzăților. În colțul de câtră noi, unde la așa zisa masă a presei stam claie pe grămadă mai mulți gazetari, de câți ajungeau a face însemnări, ședea cu resignație Dr. C. Jurca, liniștit și nemișcat, par'că gândul iar sbură departe departe și clipeala mersului nointerupt al pertractării nu l-ar privi de loc. La mijloc ședea Dr. St. Petrovici, care urmări cu vedut interes fiecare fază și făcea necontentit însemnări, gesticulând viu din cap și mâni, par'că ar zice: Las'că vă răspund eu. Ear în colțul de lângă procuror ședea smerit ca o fată mare, tinărul nostru diacon vedut emoționat de peripețiile pertractării. Se vedea, că acoasta e prima pertractare la care asistă și nu-și putea ascunde surprinderea de cele ce vedea și auzia. Pare-mi-se că avea cu totul altă idee despre sala unde zeia cu ochii legați ține cumpăna în mână.

La spatele acuzăților ședea apărătorul Coriolan Brediceanu cu brațele în cruce, răzimat de speteaza scaunului, privind când la procuror când la vravul de hârtii de naintea sa, pe care odihniă în liniște o ceruză și o păreche de ochelari. E om vechiu în această sală și îi știe toate clișibușurile.

Față în față cu acuzății ședeau cei doisprezece cetățeni din Timișoara, străini de noi în cugetare și simțire, chemați aici a face pe judecători cu

cismul este un isvor de bunătați deopotrivă pentru Maghiari și Români.

Agitația aceasta improprie și străină de interesele vitale de existență națională a poporului a putut să se răspândească cu atât mai netulburată, cu cât partidul nostru, legat fiind în obezi, nu a putut face aproape nimic pentru luminarea poporului, nu a putut arăta celor rătăciți că ei prin înrolarea sub flamură kossuthistă contra guvernului fac calea dela Hanna la Caiafa.

Dacă fondează deci kossuthiștii o toaie românească, aceasta mai curând sau mai târziu dacă și nu direct, dar indirect trebuie să ne facă prețiosul serviciu, că deschide ochii oamenilor noștri și le arată, că tocmai precum nu au ce căuta în tabera guvernului nu au ce căuta nici în tabera kossuthistă.

Și acesta este pentru noi un câștig real, căci deschide calea partidului național în acele cercuri, unde până acum nu am putut străbate.

Foaia din chestiune, dacă va vedea lumina zilei — ceea-ce noi nu prea credem — sau va căntă să ascundă și mai departe poporului nostru adevăratul program al kossuthiștilor sau îl va da pe față și va căntă să-l facă popular între Români.

În cazul prim — adevă dacă va continua jocul frivol de astăzi, ascunzând poporului adevăratele ținte la care tind kossuthiștii, — verdictul lor spus pe conștiință. Până la un timp au urmărit cu interes cele ce se desfășurau înaintea ochilor lor, apoi se putea observă cum îi prinde obosenala. Eră vorba de dureri, pe cari ei nici nu le cunosc și nici nu le simt. Mai mult părea că îi interesează dăruverile dela cari erau reținuți prin împlinirea acestei datorințe cetățenești.

Tribunalul sta în fruntea salei pe o estradă. Presidentul bătrân, alb ca oia, vorbiă din când în când cu demnitate solemnă, ear cei doi judecători votanți steteau nemișcați ca turnați în scaunele lor. Numai din când în când tradă câte-o mișcare reflexă că nu sunt statue, ci oameni vii. Notarul ședea alătura la o masă separată, singurul din vosta sală, care făcea impresia omului cu oarecare ocupație determinată. Toți ceilalți păreau că nu-și găsesc locul și poza în fața unui aparat fotografic.

Fundul salei gemea de public, în majoritate absolută cu sentimente ostile față de acuzăți. Rar se găsiă printre ei fața unuia din «ai noștri». Cei mai mulți erau de «ai lor», veniți aici ca să guste plăcerea satisfacerii sentimentului lor iperpatriotic ofențat. Adevărat, că nu cunoșteau nici pe acuzăți și nici activitatea lor, dar știau din gazetele lor și din vorbe, că fata lui Uranos și a Găiei, titanida cea cu ochii legați, fosta stăpână a oraclului dela Delphi, care ca a doua soție a lui Zeus i-a născut acestuia pe veselile Hore și sinistrele Parce, ore să frângă bețigașul d'asupra capetelor a trei «agitatori» încăpăținați și fără suflet.

ni-se facilitează acțiunea de demascare, căci până când vorbele abilitor «corteși» kossuthiști se pierd în vânt necontrolate, până atunci vorba scrisă și tipărită rămâne fixată. Nu va fi lucru de tot greu, mai ales astăzi când jurnalistica noastră națională pătrunde tot mai mult în masele poporului, că poporul însuși să prindă pe kossuthiști cu ocaua mică.

În cazul al doilea — adevă dacă va desfășura pe față poporului nostru programul kossuthist — este deja partia noastră câștigată, căci poporul nostru chiar și în fundul Bihorului ține cu mult mai mult la limba și legea sa străbună, decât să se lase prins în cursă de aceia cari profesază pe față desnaționalizarea lui.

Situațiunea unei asemenea foi ar deveni în cel mai scurt timp imposibilă în mijlocul poporului nostru și ar discredita în mod însemnat pe aceia, cari au astăzi trecere la o parte a poporului nostru și în al căror interes s'a fondat foaia.

Kossuthiștii aleși cu voturile românești cunosc prea bine situațiunea, de aceea nu credem că vor aderă la ideea lui Kossuth, căci interesul lor este ca peste tot să nu ajungă o foaie românească în mâinile poporului.

Și de aceea am zis noi, că unde ar fi norocul ca Kossuth să-și implinească gândul. O asemenea foaie în ultima analiză nu poate face alta, decât a mână apa pe moara noastră.

Cu temperament stăpănit de nervozitate vedită spuneă procurorul de-arostul rechizitorul, cel aveă înaintea sa litografiat. În pauzele oratorice ce le făcea, te loviă sinistrul liniște. Momentele, când auzi cum tac sute și sute de oameni, sunt înfiorătoare.

Pentru un moment trecuse prin sală spectrul lui Horia, prezentat de procuror ca înșotat de sânge maghiar, fără milă față de copii și fără cinste față de cele sfinte... În razelo de vâpaie săngeroasă ale acestui spectru ne arată pe blândul diacon, pe servul sântit al lui Dumnezeu, care strigând lumii amorțite că-i trebuie fapte... concludă că «Horia bea... Horia plătește».

Stam ca isbit de un fulger! Trei imagini deosebite reclamau intrare în creerii mei și una împedecă pe cealaltă. Proverbul diaconului... Horia și... spectrul sacrileg, invocat de procuror.

Înaintea ochilor bunului diacon se prezentase un simplu proverb, o vorbă volantă, când și-a scris articolul. N'a voit să zică altceva, decât că «eu mi-o fac și eu mi-o trag» și în belșugul de proverbe și vorbe frumoase al limbei românești i-se pără mai frumoasă, mai sonoră și mai sugestivă vorba: Horia bea, Horia plătește.

Eu vedeam în Horia al istoriei sințetea necazurilor unui neam, care a băntut toate căile legii ca să-și caute dreptul, până ce nevoia l-a resculat, plățind capii roscoalei cu viața descărcarea amarului pe care poporul iobăgit nu l-a mai putut înghiți.

Redacția și Administrația:
Strada Timisoriei Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
"DRAPELUL" Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori neirancate se refuză.

DRAPELUL

APARE:
MARTI, JOI și SÂMBĂTĂ

Prețurile de abonament:

Pentru Monarhie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordază conform tarifului.

Un număr singularie 10 bani.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

Lugoj, 15/28 Decembrie 1905.

Di Francisc Kossuth să gândească una și... bună. Retras în cabinetele stabilimentului balnear dela izvoarele de pucioasă din Buda, unde își caută de sănătate, a venit la ideea de a fonda un ziar săptămânal românesc menit să facă propagandă kossuthistă printre Români.

Între împrejurări normale am protestat cu toată puterea cuvântului contra unei asemenea inițiative, a cărei realizare este aptă a introduce o otrăvă nouă în viața politică a poporului nostru.

Ce naiba, doar nu suntem noi Români, și peste tot naționalitățile nemaghiare ale țării, material politic brut, pe care să-l poată exploata toți adversarii noștri politici. Până acum mai ales guvernul își recrută prin abuz de putere și mituire tabera de mameluci din cercurile noastre electorale. Acum au căpătat gust și socialistii, cari s'au găsit în treabă printre oamenii noștri. Și drept pupăză pe colac mai vin acum și... kossuthiștii.

Între împrejurări normale ar trebui să protestăm cu toată energia contra încercării lui Kossuth. Între actualele împrejurări însă, când partidul nostru național este legat în obezi, zicem: Unde ar fi norocul, ca Kossuth să fondeze ziarul din chestiune! Un serviciu mai prețios procesului de lămurire, la care tindem cu toții, nu ne-ar putea face kossuthiștii decât tocmai prin o asemenea foaie românească.

FOIȚA „DRAPELULUI”

HORIA BEA...

— Reflexii. —

== Foaie originală a „Drapelului”. ==

I.

„...celce afirmă, că stând în fața noastră «vom ști, că Horia bea, Horia plătește!», acela — dlor jurați! — atât de tare agitat și resvrătește, încât ar merita obezi, pentru că celce provocându-se la Horia vrea să facă propagandă pentru ideile sale scrintite, — acela n-umai dela Dumnezeu să aștepte grație, pentru că Horia a fost cel mai ordinar tâlhar și uci-gaș, care în fruntea bandei sale a jefuit Ardealul din oraș și din sat în sat, care a omorât fără cruțare chiar și copii nevinovați, chiar și mame lăuze, care a pătruns în biserica Maghiarilor și acolo a călcat cu picioarele icoanele sfinte, care necinstind potirul sfânt a murmurat: «aceasta e cuminecătura Maghiarilor», și la acest Horia se provoacă... servul sântit al lui Dumnezeu, un diacon!».

Rechizitoriul făcut de acuzatorul public P. J a k a b f f y la 4 17 Aprile 1905 în procesele de presă ale «Drapelului», pertractate în fața Curții cu jurați din Timișoara.

Apostrofa aceea strașnică a înainte de vreme încăruntitului procuror imi resună și astăzi încă în urechi

N'avem adecă să uităm, că sunt peste 20 cercuri electorale unde au obținut kossuthiștii mandate cu ajutorul grosului voturilor românești în ciuda presinței guvernului, care, bineînțeles, a căutat să mâne aceste voturi în strunga sa.

Cei ce stau departe de noi se vor miră cum de se poate una ca asta. Se vor miră cum de poporul nostru, dacă își prinde odată mintea cu guvernul și supoartă toate fagiunile și peripețiile unei campanii electorale exasperate contra guvernului, nu-și găsește altă flamură de luptă decât pe cea kossuthistă.

Pentru cei ce cunosc împrejurările mai de aproape este starea lucrurilor de tot limpede. Poporul nostru, care se înrolează sub steaguri kossuthiste în campania electorală, nu vede în kossuthiști reprezentanții unui program pozitiv, ci numai pe dușmanii neîmpăcați ai sistemului de guvernament sub care geme poporul nostru.

Cine a văzut cum au agitat kossuthiștii până acum în sinul poporului nostru știe, că aceștia nicăiri nu și-au desfășurat programul lor propriu, ci pretutindeni au exploatat numai în favorul lor adâncă nemulțămire a poporului cu actualul regim.

La aceste se mai adaugă în unele cercuri și nenorocitul amestec al «catolicismului»-ui în politică, unde preoți de ai noștri — aparținători bisericei unite — au dus cu alaiu poporul în tabăra lui Ugron și soții, sub cuvânt că aceștia apără caracterul catolic al Ungariei și catoli-

și tabloul întunecos ce mi-l oferia pertractarea se desfășură și astăzi încă înaintea ochilor mei sufletești, par'că l-ași vedea aievea.

Trei prieteni pe banca acuzătorilor. În colțul de câtră noi, unde la așa zisa masă a presei stam claie pe grămadă mai mulți gazetari, de câți ajungeau a face însemnări, ședeau cu resignație Dr. C. Jurca, liniștit și nemișcat, par'că gândul i-ar sbură departe departe și clipeala mersului neîntrerupt al pertractării nu l-ar privi de loc. La mijloc ședeau Dr. St. Petrovici, care urmări cu vedit interes fiecare fază și făcea necontentin însemnări, gesticulând viu din cap și mâni, par'că ar zice: Las'că vă răspund eu. Ear în colțul de lângă procuror ședeau smerit ca o fată mare, tinărul nostru diacon vedit emoționat de peripețiile pertractării. Se vedea, că aceasta e prima pertractare la care asistă și nu-și putea ascunde surprinderea de cele ce vedea și auzia. Pare-mi-se că aveam cu totul altă idee despre sala unde zeita cu ochii legați ține cumpăna în mână.

La spatele acuzătorilor ședeau apărătorul Coriolan Brediceanu cu brațele în cruce, răzimat de speteaza scaunului, privind când la procuror când la vravul de hârtii de naintea sa, pe care odihniă în liniște o ceruză și o păreche de ochelari. E om vechiu în această sală și îi știe toate chițibușurile.

Față în față cu acuzătorii ședeau cei doisprezece cetățeni din Timișoara, străini de noi în cugetare și simțire, chemați aici a face pe judecători cu-

cismul este un izvor de bunătați deopotrivă pentru Maghiari și Români.

Agitația aceasta improprie și străină de interesele vitale de existență națională a poporului a putut să se răspândească cu atât mai netulburată, cu cât partidul nostru, legat fiind în obezi, nu a putut face aproape nimic pentru luminarea poporului, nu a putut arăta celor rătăciți că ei priu înrolarea sub flamură kossuthistă contra guvernului fac calea dela Hanna la Caiafa.

Dacă fondează deci kossuthiștii o toaie românească, aceasta mai curând sau mai târziu dacă și nu direct, dar indirect trebuie să ne facă prețiosul serviciu, că deschide ochii oamenilor noștri și le arată, că tocmai precum nu au ce căuta în tabera guvernului nu au ce căuta nici în tabera kossuthistă.

Și acesta este pentru noi un câștig real, căci deschide calea partidului național în acele cercuri, unde până acum nu am putut străbate.

Foaia din chestiune, dacă va vedea lumina zilei — ceea-ce noi nu prea credem — sau va căuta să ascundă și mai departe poporului nostru adevăratul program al kossuthiștilor sau îl va da pe față și va căuta să-l facă popular între Români.

În cazul prim — adecă dacă va continua jocul frivol de astăzi, ascunzând poporului adevăratele ținte la care tind kossuthiștii, —

verdictul lor spus pe conștiință. Până la un timp au urmărit cu interes cele ce se desfășurau înaintea ochilor lor, apoi se putea observa cum îi prinde oboseala. Eră vorba de dureri, pe cari ei nici nu le cunosc și nici nu le simt. Mai mult părea că îi interesează daraverile dela cari erau reținuți prin împlinirea acestei datorințe cetățenești.

Tribunalul sta în fruntea salei pe o estradă. Președintele bătrân, alb ca oaia, vorbiă din când în când cu demnitate solemnă, ear cei doi judecători votanți steteau nemișcați ca turnați în scaunele lor. Numai din când în când tradă câte-o mișcare reflexă că nu sunt statue, ci oameni vii. Notarul ședeau alătura la o masă separată, singurul din vasta sală, care făcea impresia omului cu oarecare ocupație determinată. Toți ceilalți păreau că nu-și găsesc locul și poza în fața unui aparat fotografic.

Fundul salei gemea de public, în majoritate absolută cu sentimente ostile față de acuzători. Rar se găsiă printre ei fața unuia din ai noștri. Cei mai mulți erau de ai lor, veniți aici ca să guste plăcerea satisfacerii sentimentului lor iperpatriotic ofențat. Adevărat, că nu cunoșteau nici pe acuzători și nici activitatea lor, dar știau din gazetele lor și din vorbe, că fata lui Uranos și a Găiei, titanida cea cu ochii legați, fosta stăpână a oraclului dela Delphi, care ca a doua soție a lui Zeus i-a născut acestuia pe veselele Hore și sinistrele Parce, are să frângă bețișagul d'asupra capetelor a trei agitatori încăpăținați și fără suflet.

ni-se facilitează acțiunea de demascare, căci până când vorbele abilitilor «corteși» kossuthiști se pierd în vânt necontrolate, până atunci vorba scrisă și tipărită rămâne fixată. Nu va fi lucru de tot greu, mai ales astăzi când jurnalistica noastră națională pătrunde tot mai mult în masele poporului, că poporul însuși să prindă pe kossuthiști cu ocaua mică.

În cazul al doilea — adecă dacă va desfășura pe față poporului nostru programul kossuthist — este deja partia noastră câștigată, căci poporul nostru chiar și în fundul Bihorului ține cu mult mai mult la limba și legea sa străbună, decât să se lase prins în cursă de aceia cari profesează pe față desnaționalizarea lui.

Situațiunea unei asemenea foi ar deveni în cel mai scurt timp imposibilă în mijlocul poporului nostru și ar discredită în mod însemnat pe aceia, cari au astăzi trecere la o parte a poporului nostru și în al căror interes s'a fondat foaia.

Kossuthiștii aleși cu voturile românești cunosc prea bine situațiunea, de aceea nu credem că vor aderă la ideea lui Kossuth, căci interesul lor este ca peste tot să nu ajungă o foaie românească în mâinile poporului.

Și de aceea am zis noi, că unde ar fi norocul ca Kossuth să-și împlinească gândul. O asemenea foaie în ultima analiză nu poate face alta, decât a mână apa pe moara noastră.

Cu temperament stăpănit de nervozitate vedită spunea procurorul de-arostul rechizitorul, ce-l avea înaintea sa litografiat. În pauzele oratorice ce le făcea, te loviă sinistrul liniștei. Momentele, când auzi cum tac sute și sute de oameni, sunt înfiorătoare.

Pentru un moment trecuse prin sală spectrul lui Horia, prezentat de procuror ca insetat de sânge maghiar, fără milă față de copii și fără cinste față de cele sfinte.... În razele de vâpaie sângeroasă ale acestui spectru ne arată pe blândul diacon, pe servul sântit al lui Dumnezeu, care strigând lumiei amorțite că-i trebuiesc fapte... concludă că «Horia bea... Horia plătește».

Stam ca isbit de un fulger! Trei imagini deosebite reclamau înțrare în creerii mei și una împedea pe cealaltă. Proverbul diaconului... Horia și... spectrul sacrileg, invocat de procuror.

Înaintea ochilor bunului diacon se prezentase un simplu proverb, o vorbă volantă, când și-a scris articolul. N'a voit să zică altceva, decât că «eu mic fac și eu mi-o trag» și în belșugul de proverbe și vorbe frumoase al limbe românești i-se pără mai frumoasă, mai sonoră și mai sugestivă vorba: Horia bea, Horia plătește.

Eu vedeam în Horia al istoriei sirteza necazurilor unui neam, care a bătut toate căile legii ca să-și caute dreptul, până ce nevoia l-a resculat, plătind capii rescoalei cu viața descărcare amarului pe care poporul iobăgit n-l-a mai putut înghiți.

Puterea noastră este conștiința națională a poporului. Aceasta se poate exploata și seduce un timp oare-care în serviciul unor cauze străine ori chiar dușmane față de interesele vitale de existență națională a poporului, dar nu se mai poate înăbuși.

Și de puterea aceasta trebuie să se frângă toate uneltilor dușmănești.

Ghimpele din proiectul reformei electorale. Proiectul de reformă a legii electorale, publicat de guvern în foi, nu satisface pe nimeni din țeară. Dar în special contra «agitatorilor naționaliști» conține acest proiect o alineă de §, prin care tinde guvernul să taie de-a dreptul în carnea vie a naționalităților nemaghiare. Aceasta e alineă 2 a §-lui 3: «Nu poate fi ales acela, care a fost condamnat cu putere de drept pentru o crimă sau delict provenit din poftă de câștig, sau care a fost condamnat — după intrarea în vigoare a acestei legi — cu putere de drept pentru agitație la ură a vreunei naționalități contra celeilalte». Această dispoziție o motivează ministrul Kristóffy cu următoarele:

«Intenționează lucru nou dispoziția, ca nici acela să nu poată fi ales, care după intrarea în vigoare a acestei legi a fost condamnat — cu putere de drept — pentru agitația la ură a vreunei naționalități contra celeilalte (art. V ex 1878, § 172). Cauza că — deși sunt mai multe fapte de drept penal, cari din punctul de vedere al politicii de stat trag cu deosebit pond în culpă —, proiectul de lege califică tocmai agitația naționalistă ca astfel de faptă, care nimicește pentru totdeauna posibilitatea de a fi ales, se află ascunsă în relațiunile noastre specifice. La noi agitația naționalistă are deosebită însemnătate și aceia, cari uzează de ea în așa măsură, încât vin în contrast cu legea penală, dau cauză la aceea, ca să fie excluși pentru totdeauna din reprezentanța națiunii. De altfel a atribui acestei dispozițiuni putere retroactivă n'ar fi just și motivat din destul».

Pentru unii drepturi, pentru alții jug.

Multe păcate de-ale strămoșilor au să ispășească compatrioții noștri maghiari de nici până azi nu le-a venit conducătorilor lor firești și nefirești

Procurorul vede în Horia criminalul oribil, pe care setea barbară de sânge îl împinge să-și bată joc de tot ce are poporul maghiar sfânt, să spintoce femei neputincioase, să înfigă în lăncii copii nevinoși la rumeneala flăcărilor ce înghițeau sate și orașe bogate ungurești.

În fața mea se deschisese pagina istoriei, care îmi arată, că întreaga mișcare a lui Horia a fost numai întru atâta cu fond național, întru cât iobagii rescuși erau Români, ear nemeșii, contra cărora a împins nevoia cetele lui Horia la rescoală, erau în mare parte Maghiari.

O rescoală de iobagi, cum s'au repeșit multe în istoria nefericitei noastre țeri, ca în toate țerile unde a fost iobăgie așa grea și fără milă.

Auziam sunetele de tobe, cari căutau să înăbușe gemetele celor frânți în roată, vedeam cifrele reci ale comisiei care a investigat și a constatat că numărul persoanelor omorite de rescuși a fost cu totul 133, după cari au rămas 38 văduve și 77 orfani, pe când mii de iobagi, au căzut pradă rescoalei... Cine i-a numărât pe aceștia?! Deși ei încă erau oameni cu aceleași drepturi divine la existență, oameni obidiți și schingiuiți până la sânge! Oameni cari în nemărginita lor nefericire au dat crezământ peceții ce le-a adus Horia dela Împărat.

Frământările naționale, cari țin

mintea la cap ca să priceapă, că fără noi nu poate înflori această țeară bântuită de atâtea furtuni, ear a ne seceră de pe fața pământului ungar sau a ne alungă din țeara aceasta, care este și a noastră, e tot așa de imposibil, ca a sbura în lună.

În loc să caute pace cu noi, caută acești conducători, cari nu înțeleg interesul popoarelor acestei țeri, ... vrajbă, în loc să ne ocrotească, ei caută să ne despoaie, în loc să ne împărtășească de drepturile noastre firești, ei ne răpesc și ce mai avem câștigat prin truda noastră. Guvernul ne taie un picior, coaliția cere să ni-se taie și o mână, guvernul ne taie o mână, coaliția cere să ni-se taie și gâtul.

Kristóffy proiectează o reformă electorală, care asigură mai mult decât până acum *hegemonia și supremația rasei maghiare*, ear organul cel mai de frunte al coaliției «Bud. Hirl.» într'un lung articol (nrul de Sâmbătă 23 Dec. n.); scâldat în șovinismul cel mai cras, pretinde ca numai acela să aibă drept de alegător, care știe ceti și scrie ungurește, și declară deci proiectul lui Kristóffy ca «vătămător și hotărât periculos din punctul de vedere al politicii naționale maghiare și al supremației maghiarimeii».

«Limba de stat a acestei țeri e maghiară; dacă aici stabilim cenz intelectual, atunci acest cenz poate fi singur și exclusiv numai cenz referitor la inteligența maghiară.» Ear mai departe zice, că prea mulți oameni cu sentimente dușmănoase au și azi influință asupra afacerilor publice. Să nu mai sporim numărul lor. Căci și așa cei-ce nu știu scrie și ceti ungurește, nu pot pricepe manifestațiunile politice maghiare. Ear massa, care nici azi nu poate umbla în poliucă pe picioarele proprii și după mintea sa, va fi și în viitor în măsură și mai mare pradă inteligenței naționaliste (române, slovace, germane, etc.), care în mare majoritate dă zi de zi dovezi de nepatriotism.

«Consider ca imposibil, ca noi înșine (Maghiarii) să dăm armă în mâna dușmanilor noștri deschiși și în mâna celor, cari pot ușor deveni dușmani ai noștri. Și mai puțin, ce putem pretinde pentru siguranța națională a statului, e ca fiecare locuitor al patriei, care are să aibă influință în afacerile țerii, să învețe limba statului. Să fim în fine în curat cu aceea, că cei-ce la noi se adapă de cultură străină în limbă străină, pot să fie de folos României, Serbiei și... Austriei, dar aceia sunt pentru națiunea maghiară nu numai perduți, ci la ocaziune dată chiar dușmani implacabili ai națiunii maghiare.»

Autorul articolului face apoi de-stăinuirea deamă de a fi fixată că «pe această bucată de pământ expusă,

această nenorocită țeară în agitație continuă, au împedecat ca istoria nepărtinitoare, aceeași la Maghiari și Români, să-și spună definitiv judecata asupra acestui incident sângeros al istoriei noastre comune.

Astăzi iobăgia este desființată și privilegiile nobililor sunt șterse. Umbra bietului Vasile Nicola, are dreptul să reclame această judecată nepărtinitoare a istoriei, ca să i-se recunoască bunăcredința și să i-se înțeleagă durerile, cari l-au istovit și sfârșit.

Nu de flori de meri a bătut de 3 ori lunga cale până la Viena, ca să dea față cu înălțatul Împărat, ultimul refugiu al dreptății pe acele vremuri. Ce amărit a trebuit să fie în sufletul seu, când pentru 300 de galbini l-au tradat aceia, pentru cari a adus crucea și pecețile dela Împărat și pe cari i-a chemat la arme când a văzut că pecețile Împăratului nu au trecut în țeara, peste care credeă că Împăratul este stăpân.

Buna sa credință a plătit-o cu vârf și indesat când roata dela Bălgărad i-a rupt bucată de bucată membrele, până ce s'a încheat sângele în vinele uriașului.

Staturei sale de uriaș avea să dătoarească numele de Ursu, ear viersului dulce și puternic cu care cântă frumosele doine în cari se resfrângea durerea unui neam, avea să mulțumească po-recla de Horia.

singur și exclusiv numai pentru aceea am putut — că stat național — există, pentru că politicii maghiare dela început până la mijlocul secolului trecut i-a dat direcție mai ales ideea, că a luat în națiunea politică, în șanțurile constituției numai pe aceia, cari sau prin rassa și originea lor s'au finut de națiunea maghiară, sau în urma meritelor câștigate pentru afacerile patriei au oferit siguranță despre patriotismul lor și despre aceea, că s'vrednici a avea influință în rezolvarea afacerilor țerii.» Iar la 1848 numai de aceea s'a introdus «principiul drepturilor și datorințelor egale», pentru că Maghiarii aveau speranța că «naționalitățile vor fi cu iubire față de patria maghiară» și pentru că atunci nu există regatul român etc. Dar azi, când atât România, cât și Serbia, ba chiar și Boemia arată o dezvoltare hotărât națională, azi de 2 ori trebuie să ne gândim la aceea, că: e permis nouă să ne întoarcem de pe calea înaintașilor noștri? e permis să punem — în politică — naționalitățile pe grumazii noștri? Doar nici până azi n'am putut să ne vindecăm de ranele cauzate prin politica de naționalități slabă (!) și impotentă, ce a urmat după dualism.»

În patria noastră naționalitățile locuiesc în masse compacte și probabila validitate a Maghiarimeii în sinul lor numai așa se poate asigura, dacă în cazul extinderii dreptului electoral punem ca pretenziune cardinală cenzul intelectual maghiar. Ungaria numai așa își poate câștiga independență, dacă urmează o politică conștientă, național maghiară. Acest scop pretinde în primul rând, ca în toate instituțiile statului maghiar să se valideze dreptul limbei statului, dreptul limbei maghiare... Pentru validitatea Maghiarimeii pe întreagă linia nu putem cunoaște târguială sau concesiuni noi!»

Am reprodus toate aceste, ca să arătăm până unde merge insolenta șovinistă chiar la ziarul cel mai serios maghiar. După ordonanțele ilegale și volnice ale ministrului Lukács despre maghiarizarea școalelor române etc., după proiectul lui Kristóffy despre reforma electorală, care tinde la întărirea potențată a hegemoniei rasei maghiare și intenționează să despoaie pe cei mai buni fruntași români de dreptul a merge în casa țerii sub pretext că sunt «agitatori», și după isbucirile pătimașe și pretenziunile exorbitante ale presei șovinite, — după toate aceste nu se poate nimeni mira, dacă abizul artificial între poporul ocrotit și popoarele despoiate crește tot mai amenințător, grație activității acelor, cari cred că au patentă de «patriotism».

Nume din cântare zămislit, dulce ca cântarea însași, ajuns nume de groază și teroare, nume de care se cutremură salele de judecată, când noi — fii ai altor vremi și altor generații — suntem chemați a răspunde pentru lupta ce o purtăm noi!

Păcatele legate în mod fatal de acest nume nu sunt încă expiate prin judecata vremii, care a șters iobăgia, contra căreia s'a purtat acea sângeroasă luptă a desperării ajunse la extrem?! Oare această judecată a vremii nu a verificat sângele vărsat?!

Istoria, care stă deasupra frământărilor dintre popoare, mai are aici un cuvânt de zis.

Nu mă gândesc numai la procurorii, cari în iperzelul lor de a scăpa patria de primejdii închipuite, zugrăvesc în colori așa negre imaginea unui trecut apăs, ci mă gândesc și la noi, la fiii altor zile, cari legăm memoria acestui nume de niște viersuri, cari numai în mod arbitrar pot fi aduse în legătură cu umbra nefericitului Nicola dela Albac.

Ce ne-a greșit nouă, cari nu judecăm prin prisma dlor procurori, să ținem memoria acestui om treaz în legătură constantă cu... beutura?!

Fenomen, care merită să ne atragă atențiunea.

Mă mir de acei procurori, cari ne învinuesc că noi preamărim memoria lui Horia când zicem și cântăm, că

Date statistice privitoare la reforma electorală.

Referitor la reforma electorală plănuită de Kristóffy a apărut o broșură, în care se publică datele statistice despre proporția de azi a alegătorilor maghiari și nemaghiari și despre proporția alegătorilor în cazul introducerii reformei electorale, luându-se ca bază etatea de 20 ani, sau de 24 ani și cenzul intelectual (scrierea și cetirea în ori-ce limbă) sau sufragiul universal fără restringere. Toate cu deosebită privire și la Ardeal.

Datele aceste sunt următoarele: În Ungaria sunt 4,322.960 bărbați trecuți de 20 ani, și anume:

		%
Maghiari	2,248.166	52.3
Români	756.374	17.4
Germani	494.350	11.4
Slovaci	477.269	11
Sârbi	121.758	2.8
Ruteni	92.260	2.1
Croați	48.960	1.1
Alți	83.823	1.9

Din aceștia locuiesc în Ardeal 661.276 și anume:

		%
Români	370.944	56.1
Maghiari	215.504	32.6
Germani	59.521	9
Alți	15.307	2.3

Din bărbații trecuți de 20 ani, știu ceti și scrie 2,964.207 (68.6%) și anume:

		%
Maghiari	1,820.410	61.5
Nemag.	1,143.797	38.5

Cești din urmă se impart astfel:

Germani	428.405	14.4
Slovaci	339.713	11.5
Români	219.587	7.4
Ruteni	13.285	0.4
Croați	35.764	1.2
Sârbi	69.297	2.3
Alții	37.746	1.3

Din cei 2,964.207 bărbați trecuți de 20 ani, cari știu scrie și ceti, se vin pe Ardeal: 299.637 și anume:

Maghiari	148.639	49.6
Români	95.741	32
Germani	53.800	18
etc. etc.		

Luând ca bază etatea de 24 ani:

Numărul tuturor bărbaților din țară, trecuți de 24 ani, este de 3,895.541 Din aceștia sunt:

		%
Maghiari	2,015.445	sau 51.7
Români	684.265	sau 17.6
Germani	450.126	sau 11.6
Slovaci	433.445	sau 11.1
Sârbi	108.194	sau 2.8
Ruteni	84.193	sau 2.2
Croați	44.154	sau 1.1

Din aceștia locuiesc în Ardeal 600.070 și anume:

«Horia bea...», dar și mai mult mă mir, când ai noștri nu observă ce insultă conține la adresa memoriei persoanei istorice nenumăratele versuri, cari încep cu vorbele

«Horia bea...»

Ei bine, fost-a Horia un bețiv?

Istoria nu știe nimic despre aceasta. Din contra, toate datele și actele ne prezintă pe Horia ca om treaz și cum-pătat la vorbe și la fapte.

E și aproape de mintea omului a presupune, că Împăratul, înainte de a sta de vorbă cu iobagiul dela Albac, și-a dat bine seama cu cine vorbește. Negreșit și-a avut informațiile sale. Și evident că Împăratul nu stă cu un bețiv de vorbă. Dar nici poporul nu se lasă resculat de un bețiv.

Mai caracteristic este, că procurorii, cari nu aleg notele când e să dea o imagine infricoșată despre Horia, nu impletesc în plămuirea lor și nota de bețiv, deși versurile noastre populare conțin material abundent. Și ce este mai infricoșat decât... beția!

Cum a ajuns numele treazului și cumpătatului Horia în legătură cu această notă respingătoare în cântecile poporului nostru?

Chestiunii acesteia dedic aceste șire.

Dr. V. Branisce.

Români	336.436	56
Maghiari	195.078	32.5
Germani	54.791	9.1

Din cei 3,895.541 cetățeni de sex bărbătesc, trecuți de 24 ani, știu scrie și ceti 2,621.894. Din aceștia sunt:

Maghiari	1,608.770	sau	61.4
Germani	387.440	sau	14.8
Slovaci	301.965	sau	11.5
Români	188.599	sau	7.2
Sârbi	59.445	sau	2.3
Croați	31.543	sau	1.2
Ruteni	11.139	sau	0.4
Alte neamuri	32.984	sau	1.2

Din aceștia se vin pe Ardeal 263.461 și anume:

Maghiari	131.305	49.8
Români	81.627	31
Germani	49.298	18.7
Alții	1.231	0.5

Dintre bărbații din Ungaria în etate de peste 20 ani (4,322.960 la număr) știu scrie și ceti în limba maternă și pe lângă aceea știu vorbi ungurește 2,274,295 adică 52.6% și anume:

Maghiari	1,820.410	80.1
Nemag.	453.885	19.9

Din acești 2,274.295 bărbați de peste 20 ani, cari știu scrie și ceti în limba maternă și știu vorbi și ungurește, se vin pe Ardeal 202.110 și anume:

Maghiari	148.639	73.5
Români	28.028	13.9
Germani	24.362	12.1

Proportia alegătorilor maghiari și nemaghiari acum și în cazul introducerii reformei electorale se vede mai bine din următorul tablou:

L. maternă	Alegători acum	Bărbați de peste 24 ani cari știu scrie și ceti	%
maghiară	589.738	56.2	1,608.770
germană	133.127	12.7	387.440
slovacă	119.644	11.4	301.965
română	117.468	11.2	188.599
ruteană	30.980	2.9	11.139
croată	12.107	1.2	31.543
sârbească	29.512	2.8	59.445
alte	16.400	1.6	32.993
Suma	1,048.976		2,621.894

Din aceștia se vine pe Ardeal:

maghiară	45.958	54.2	131.305	49.8
română	26.412	31.2	81.616	31
germană	12.216	14.4	49.298	18.7
alte	179	0.2	1.242	0.5
Suma	84.765		263.461	

Și mai pe scurt. Dintre toți bărbații trecuți de 24 ani, cari știu ceti și scrie (cari ar fi deci să capete drept de alegător) sunt:

Maghiari	1,608.770	61.4
Nemag.	1,013.124	38.6

Ear în sistemul electoral de astăzi sunt alegători!

Maghiari	589.738	56.2
Nemaghiari	459.238	43.8

Proportia între bărbații (dela 20 ani) cari știu ungurește și între bărbații (dela 20 și dela 24 ani în sus) cari nu știu ungurește, dar știu scrie și ceti în limba maternă, se poate și mai bine vedea din următorul tablou:

Bărbați cari știu ceti și scrie în limba maternă	Bărbați dela 20 ani, cari știu ungurește	Din aceștia în Ardeal:
1) dela 20 ani	2) dela 24 a. în sus	
1,820.410	1,608.770	131.305
428.405	387.440	81.616
339.713	301.965	49.298
219.587	188.599	1.242
13.085	11.139	1.457
34.764	31.543	299.637
69.297	59.445	263.461
57.746	32.984	
2,964.207	2,621.894	
148.639	131.305	
28.028	81.616	
24.362	49.298	
1.081	1.242	
202.110	263.461	

Informațiuni.

Di Romul Veliciu, fiul frunzașului român Mihai Veliciu adv. În Chișineu, a fost promovat doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Numărul studenților la universitățile și academiile ungare. În semestrul prim al anului 1905/06 au fost înscriși la universitățile și academiile din țeară 12,081 studenți și anume: la universitatea din Budapesta 6675, la universitatea din Cluj 2386, la tehnică 1348 și la academiile de drept 1672. Între cei 12.081 studenți din întreaga țeara ceva mai mult de jum. sunt înscriși la drepturi.

Atentat anarhist contra unui cardinal. În Ajunul Crăciunului un anarhist a voit să junghe cu un pumnal pe cardinalul Casanas din Barcelona (Spania) când a ieșit din biserică, dar în momentul când eră să execute fapta, un călugăr a lovit pe atentator cu pumnul în obraz și astfel cardinalul a scăpat teafăr. Anarhistul se numește Iosif Comas, de profesiune țesător. La el s'a aflat un revolver și o sticlă plină cu venin, pe care anarhistul a beut-o în grabă până la fund și astfel a doua zi a murit de otrăvă în spital, fără să poată fi ascultat.

Modificarea examenelor de maturitate. Ministrul instrucțiunii a dat la 18 Decembrie o ordinațiune prin care face mai multe schimbări referitoare la examenul de maturitate. Ministrul a redus numărul lucrărilor scripturistice pentru examenul de maturitate dela 5 la 3 și a pus pondul principal pe examenul oral. Și examenul oral va deveni mai simplu, dar și mai unilateral, fiind condus ministrul și în această chestiune importantă de principii șoviniste. Ministrul adică zice, că pentru a putea constata gradul de cultură „generală” și de inteligență al școlarului, e destul dacă școlarul dă examen din «limba și literatura noastră națională» (= maghiară), din istoria Maghiarilor în legătură cu istoria universală, din matematică și fizică și în gimnaziu din limba latină, iar în școlile reale din limba și literatura germană. Astfel ministrul a luat numai 5 studii la examenul de maturitate și a șters la examenul oral în gimnaziu limba și literatura greacă și germană, și în reale limba franceză. Ministrul a șters dispoziția severă de până acum, în urma căreia dacă școlarul a picat la examenul scripturist din limba maghiară sau din limba latină în gimnaziu și în reale din matematică, a fost respins dela examen pe un an întreg, și a dispus că numai în acel caz nu trebuie admis școlarul la examenul oral, dacă cel puțin 2 lucrări scripturistice ale lui au fost rele.

„Lucașfărul”. Ultimul nr. (15 Dec. 1905) al revistei de mare valoare «Lucașfărul» din Budapesta a apărut deja și se prezintă în condițiuni admirabile. Coperta e opera recunoscutului nostru pictor Virgil Simonescu. În text se mai află 2 ilustrațiuni, reproducând 2 capd'opere ale picturii clasice: «Concepțiunea Mariei» de Murillo și «Madona Sixtină» de Rafael. Sumarul interesant și ales este următorul: «Thantos» de Alex. Ciura; «Mângăere» poezie de Maria Cunțan; «Atât mi-a mai rămas» poezie de Maria Popovici; «Dascălul Vintilă» de I. Agirbiceanu; «Tăcere» poezie de Zaharie Bârsan; «Ada-Kaleh» de G. C. Ionescu; «Secerișuri» de A. Toma; «Victimele peșterii Ialomicioara» de Vasile Pop; «Verde, frunza-i verde» poezie de G. Prut; Din «Mănăstirea Argeșului»: «Visul lui Manole» compoziție muzicală de Iacob Mureșianu; «Iacob Mureșianu»; Cronică; «Dări de seamă și notițe bibliografice» de X.; Posta Redacțiunii etc. Revista «Lucașfărul» nu trebuie să lipsească din nici o casă de Român cărturar. Abonamentul e 12 cor. pe an, ediția de lux 20 cor. Redacția și administrația: Budapesta, IV Str. Zöldfa 7.

Revista română umoristică «Nelușă». În editura «Lucașfărului» din Budapesta va apare dela 1 Ianuarie 1906 revista română umoristică «Nelușă», ilustrată în colori. Abonamentul pe an 8 cor., pe 6 luni 4 cor., pentru învățători, studenți și preoți săraci pe un an 6 cor., pe 6 luni 3 cor.

Răsboiul absinthului. În Elveția s'a pornit o campanie energetică contra licorului numit absinth. În urma unei crime feroase comise la Commugny, autoritățile acestui orașel au pornit lupta contra absinthului, care a jucat mare rol la crima din chestiune. Rezultatul campaniei e că delegații tuturor orașelor și județelor din Elveția s'au întrunit la Bern și au decis că nu mai e permis să se vindă nicăiri absinth pe teritoriul Elveției.

Revoluția din Rusia. La Moscova au avut loc în 25 Decembrie noi lupte crâncene între revoluționari și armată. Revoluționarii au ridicat pe toate străzile baricade, ca să se poată opune mai cu succes armatei. Armata însă a pușcat chiar cu tunuri asupra baricadelor, dărâmându-le. Numărul morților e mare, dar nu e încă pe deplin fixat, numărul răniților e de 200—300 oameni. Revoluționarii au jefuit și 2 magazine de arme. — Pe linia ferată între Nisni-Novgorod și Moscova rebelii au jefuit 70 vagoane încărcate cu alimente.

Noul ministeriu italian s'a compus în modul următor: ministru president și de interne Fortis, externe marchizul San Giuliano, tesaur Carcano, finace Bachelli, agricultură Gorio, lucrări publice Tedesco, instrucție De Marinis, justiție Finocchiaro Aprile, al postelor Marsengo Bastia, răsboiu generalul Mainoni d'Istignano.

Convocare.

În sensul §-ului 19 al Statutelor convocăm

Adunarea generală ordinară

a «Reuniunii române de lectură din Lugoj» pe

Sâmbătă în 7/20 Ianuarie 1906 cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și constatarea membrilor prezenți.
2. Raportul general al comitetului.
3. Alegerea comisiei de cenzură.
4. Raportul comisiei de cenzură.
5. Alegerea biroului și a comitetului pro 1906.
6. Stabilirea bugetului pro 1906.
7. Eventuale propuneri.

Din ședința comitetului «Reuniunii române de lectură din Lugoj», ținută la 10 Decembrie 1905.

Dr. Dimitrie Florescu,
v.-președinte.

Alexandru Onac,
secretar.

Calendar.

Calendarul Românului pe anul comun dela Hristos 1906. Anul al 18-lea. Prețul 50 bani. Caransebeș editura și tipariul tipografiei și librăriei diecezane. Are 200 pagini format 8°, hârtie fină, ilustrații bine reușite, tipar curat, conținut bogat.

Calendarul din editura W. Krafft în Sibiu tocmăi au apărut pentru anul 1906. Aceste calendare ca și în alți ani sunt redactate cu îngrijire și bine ilustrate. Consemnării târgurilor s'a dat deosebită atenție, făcându-se din nou întrebări la toate comunele, cari până acum nu au dat informații destul de exacte. Târgurile de mărfuri și de vite s'au orânduit și însemnat prin semne particulare caracteristice.

„POSNAȘUL”, calendar umoristic ilustrat pe anul 1906, anul XI. Partea hazlie redactată de Haralamb Calâmăr. În anul acesta cuprinsul acestui bine apreciat calendar și în „Sămănătorul” dlui Iorga, eset foarte variat și plin de glume reușite și de actualitate pentru viața noastră socială. Adăusul original al jurnalului „Bazaconia”, monitorul feacurilor, care „apare și dispere” și care „se începe acolo unde alte ziare se gată” va stârni și de astădată mult ris și bună dispoziție la cetitori. Prețul de 50 fileri este de tot minimal pentru voia buna pe care „Posnașul” o aduce în casa Românului.

VARIETĂȚI.

Vorbe înțelepte. Împăratul W. hem a pus pe cineva să scrie pe pereții castelului său de vânătoare Rominten următoarele vorbe înțelepte, scrise așa ca împăratul să le poată oricând ceti dela masa sa de scris: Fii tare în durere. Nu dori ce nu poți ajunge sau ce n'are valoare. Fii mulțumit în toate zilele, bune sau rele. Caută binele în toate și bucură-te de natură și de oameni, așa cum sunt. Cel care învață și poate să se mângăie pentru o mie ore amare cu o oră, care este frumoasă, și care dă totdeauna ce are mai bun din inima și puterea sa, chiar și dacă în schimb nu e împărțit de nici o recunoștință, acel om e fericit, liberal și mândru și viața lui va fi totdeauna frumoasă. Cine e nenecrezător, face nedreptate altora și face și șieși rău; noi avem datorința să considerăm pe fiecare om ca om bun până când nu ne convingem de contrariul. Lumea e așa de mare și noi oamenii așa de mici, deci nu se pot învăța toate în jurul nostru. Dacă ni-se întâmplă ceva dureros, cine poate ști că această durere nu e în folosul întregii creațiuni? În fiecare lucru din lume, fie mort sau viu, trăește voința mare înțeleaptă a Creatorului atotputernic și atotștiutor și nouă oamenilor mici ne lipsește numai priceperea de a o înțelege.

Călătoria de plăcere. Un ziar din Paris a pus întrebare femeilor măritate, ce cred ele despre călătoria de plăcere (de nuntă), e bună ori rea? Răspunsuri au venit cu miile, dar nici o femeie n'a votat pentru călătoria de plăcere, ci toate au aflat-o rea, plicticoasă și perdere de vreme. Tot foaia, despre care vorbim, vrea să pună acum tot întrebarea aceasta fetelor cari stau pe pragul măritășului, deoarece e sigur, că aceste toate vor afla călătoria de plăcere că este admirabilă, încântătoare și de mare folos.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit următoarele cărți din editura librăriei Ciurcu, Brașov.

A fost odată..., șase povești pentru tinerime, de E. P. Prețul 20 bani.

Carte de rugăciuni pentru tinerimea evlavioasă școlară, de un prietin al copiilor. Cu mai multe icoane. Ediția a III-a înmulțită. Prețul 32 bani.

Roxioara din spini, poveste pentru copii, de E. P. Cu mai multe ilustrațiuni în colori. Prețul 32 bani.

Boneta roșie, poveste pentru copii, de E. P. Cu mai multe ilustrațiuni în colori. Prețul 32 bani.

Rozalbă, poveste pentru copii, de E. P. Cu mai multe ilustrațiuni în colori. Prețul 32 bani.

Cursul pieței Lugoj.

Marfa	gratuită	COROMNE	bani
Grâu prima calitate	90	14	60
» de mijloc	85	14	—
Săcară prima calitate	80	12	40
» de mijloc	75	11	80
Orz prima calitate	80	12	80
» de mijloc	75	12	40
Ovăș prima calitate	45	13	—
» de mijloc	40	12	50
Cucuruz prima calitate	85	13	—
» de mijloc	85	12	40
» nou	10	—	—
Făină 0.	85	28	—
» prima	85	27	—
» II	85	—	—
» brună IV	85	26	—
Orez	1	40	—
Gris	80	32	—
Arpăcaș	70	15	60
Mazăre	90	56	—
Linte	85	72	—
Fasole	80	38	—
Mălaiu mărunț	70	40	—
Cartofi	—	6	—
Fân prima calitate	—	6	—
» de mijloc	—	5	—
Paie	—	1	—
Ștejar	—	6	80
Cărbuni de peatră	—	4	40
» de Petroșeni	—	4	40
Oliu de rapiță	—	80	—
Lumini de stearină	—	1	60
» topite	—	1	68
Săpun	—	72	—
Carne de vită I. calitate	—	1	28
» II.	—	1	20
Unsoare de porc	—	1	76
Sămânță de chimin	—	84	—
Sare, bucăți	—	24	—
Zăhar	—	76	—
Vin	—	80	—
Spirt I.	—	30	—
» II.	—	1	50

Abonați „Calicul“!

ziar ilustrat humoristic și satiric
cu prețul anual ordinar de 6 coroane,
pentru străinătate 7 franci.

«Calicul» e scriptura adevărului. Deviza lui: „Ris' cu orice
preț“. Publică numai articoli originali de cuprins interesant,

cari zeci de ani își păstrează valoarea.

Abonament extraordinar redus la 4 coroane pe an.

Pentru: Studenți de oricare categorie, învățători și
învățătoare, meseriași, militari dela tenente în jos.

Numerii singuratici, incluzive cei de probă, costă
50 fileri. Nr. 246 (3—2).

Abonamentele se adresează la Sibiu (Nagyszeben) către

ADMINISTRAȚIA „CALICULUI“.

Dela primarul orașului Lugoj.

Nr. 11682
adm. 1905

Publicațiune.

Aduc la cunoștința publică, că
Reuniunea economică a comitatului
Craș-Severin arangează în 29
Decembrie 1905 st. nou
la 10 oare a. m. pe locul târgului
mare (vis-à-vis de fabrica de spirt)
în Lugoj **premiere de vite
cornute**, la care ocaziune se
vor împărți următoarele premii și
anume:

1	I-ul premiu	à 50 cor.	50 cor.
2	al II-lea premiu	à 25 cor.	50 »
2	al III-lea premiu	à 20 cor.	40 »
6	al IV-lea premiu	à 10 cor.	60 »

Laolaltă 200 cor.

Aceste premii numai între pro-
prietari mici se împărțesc. Proprie-
tari mari pot câpăta numai un ate-
stat de recunoștință sau laudă, ex-
tradat de Reuniune.

Se premiază viței, juninci, vaci
cu vițel și tauri de soiu roșu, alb
curat de Bern, ori crucișari succese
Se poate concura numai cu
vite de prăsilă proprie.

În cazul dacă vita premiată e
vacă ori junincă, este proprietarul
îndatorat s'o mai țină încă doi ani.

Fiecare proprietar, care se în-
fățișează la premiere, trebuie să do-
vedească cu atestat comunal, că
vaca dusă la premiere este de pră-
sila sa proprie.

Lugoj, 23 Decembrie 1905.

Marsovszky,
primar.

P. P. 43 (3—2).

Un culegător-tipograf român di-

ligent și destoinic se caută pentru

Tipografia C. Traunfellner

Lugoj.

!!! Ocaziune rară !!!

Pentru cadouri de serbători.

Aduc la cunoștința on. mele clientele, că am arangiat
în noul edificiu Szvoboda, alături cu prăvălia mea

un bazar de serbători

conținând cele mai fine și mai alese obiecte de *majolica*,
crystal și *porcelană*, pe cari le desfac cu *prețul cumpărării*.

Asortiment bogat. Cea mai potrivită ocaziune pentru ca-
douri de Crăciun și anul nou. Prețuri ne mai pomenit de re-
duse. Recomandându-mă atențiunei binevoitoare a on. public

semnez cu distinsă stimă

IGN. GROSZ, succesor.

Nr. 237 (12—7)

Magazin de sticlărie și porțelană.
Lugoj, Piața Izabella.

Dr. Constantin Ignea,

medic univ., specialist în boale de femei, boale de nervi, operator, etc.

și-a început praxa medicală în Lugoj.

Orele de consultațiune: 10—11 a. m. și 2—4 p. m.

la locuința sa din palatul institutului „Poporul“,

Piața Isabella.

Nr. 121 (x—48.)

Cărți și reviste.

RAMURI, novele de Zaharie Bârsan,
Budapesta, 1906. Institutul tipografic și
de editură „Luceafărul“, Budapesta str.
Molnár 10. Un volum elegant de 154 pa-
gini. Prețul 2 coroane, pentru Româna 2
lei 50 bani.

Dela țară, 12 novele cu subiecte luate
din viața poporului dela țară, de Ioan
Agirbiceanu. S'a tipărit în tipografia
„Luceafărul“ din Budapesta, Molnár u. 10.
Prețul 1 cor. 50 bani.

Doina, poveste originală de E. Lungu-
Puhallo. Timișoara, 1905. Prețul 10 bani.

IOSIF HAZI BARBU

Recomandă onor. public următoarele vinuri excelente din
pivnița sa proprie

1 litră	Vin roșu vechiu de Ménes	80 cr.
1 «	« « « « Silaș	50 cr.
1 «	« alb « « «	50 cr.
1 «	« auriu « « Ghioroc	40 cr.
1 «	« rampaș	36 cr.
1 «	Pelin (Wermuth)	80 cr.

Răchie prefriptă (Șlivoviță) 1 litru à 60, 80, 100 și 120 cr.

Mă rog a Vă adresă la

ospătăria „Hazi“

Lugojul român, Strada Comitatului.

Nr. 247 (6—1)

„Lugosana“

institut de credit și economii
ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%,
escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la
6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7—8%, primește
depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, cu anunț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. (x—74)

Direcțiunea.